

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 141 (2703) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 június 23

Tervszerűen és sikeresen folynak a német hadműveletek Szovjet-Oroszországban

Holnapra várható Japán állásfoglalása az új európai helyzettel kapcsolatban.
Gyors német győzelmet jósolnak a japán katonai szakértők

Forradalom tört ki Esztországban

Hitler vezérkancellár kiáltványa amelyet a német néphez intézett és Ribbentrop birodalmi külügyminiszter jegyzéke, amelyet a külföldi sajtó képviselői előtt olvasott fel és nem utolsó sorban Churchill angol miniszterelnök vasárnap esti rádióbeszéde teljes lényt derített az elmúlt két év diplomáciai eseményeinek hátterére, mozgató rugóira és eddig még érthetetlen, meglepetésekben tulságosan is bővelkedő fordulataira.

Két évvel ezelőtt, a német-szovjet-orszag megegyezés alkalmával az volt a látszat, hogy a német diplomácia a háttérben győzedelmeskedett. Most már tudjuk, hogy a tárgyalásoknak még egy háttere volt és pedig az angol. Szovjet-Oroszország nem is két-színű, hanem egyenesen háromszínű játékokat folytatott.

Annakidején méltán döböntette meg az egész világot, különösen Németország barátait, a német-szovjet-orszag megegyezés. Hitler kiáltványából tudjuk, hogy neki sem volt „könnyű elküldeni minisztereit Moszkvába.” Hogy pedig a német diplomácia tudott a legtitkosabb háttérben történő angol-orszag tárgyalásokról, azt az bizonyítja, hogy kitarított a tárgyalásokban és szerződést

is kötött annak a nyugalmi időnek a kedvéért, amelyre a nyugati nagy hadjáratok érdekében volt szükség. Egymás után el tudott banni ellenfeleivel és el fog banni az új ellenséggel is. Együtt nehezebb lett volna. Tulajdonképpen tehát mégis a német diplomácia és haavezetés győzött és ez az elmúlt két év diplomáciai küzdelmeinek negyedik sikkja.

Hitler vezérkancellár maga mutatott rá kiáltványában, hogy a most kezdődő hadjárat a világtörténelem méreteiben és számarányaiban legnagyobb felvonulása. A Jeges-tengertől a Dardanellákig húzódik a front amelyen 160 vörös hadosztály sorakozott fel. Német részről nem közöltek adatokat, de a kezdeményezés részükről indult s így természetes, hogy teljes telkészsúltséggel, sőt főlényes erővel leptek fel Szovjet-Oroszországgal szemben.

A továbbiakban egy csomó kérdéssel áll előtünk:

Ukrajna, — Kaukázus, — Afganisztán — vagy Balti-államok — Finnország — Leningrád: ki tudná most, a kitört háború első napjaiban megmondani. Annyi bizonyos, hogy az 1914-es „világháború” arányai lassan eltörpülnek az új „világrendezés” méretei mellett.

megsemmisítését. Egy francia államférfiú mondotta, hogy Németországban 20 millióval kevesebb embernek kellene lenni. Ez látszólag szószerint beteljesedett.

Ekkor a nemzeti szocializmus megkezdte a német nép egyesítését. Az új felemelkedés, az új belső újjászületés jegyében. Ez a fejlődés Angliát nem érintette és nem fenyegette. Mindamelletl azonnai megkezdődött az újabb bekerítési politika Németország ellen, azzal a céllal, hogy megakadályozzák az új német népi állam létesítését és ismét nyomorúságba dönték a birodalmat. A nemzetközi összeesküvés rajtuk kívül Olaszország és Japán ellen irányult.

Már 1936-ban kijelentette Churchill, hogy Németország ismét túl hatalmas kezd lenni. Ezért meg kell

semmisíteni. 1939 nyarán Anglia úgy látta, hogy eljött az időpont a Németország ellen irányuló bekerítési politika megvalósítására, hogy megkezdjék a Németbirodalom megsemmisítését.

A hazugsághadjárat folyamán. Anglia más népeket a németektől fenyegetetteknek minősített és ilymódon sikerült 1939 május és augusztusa között több államra kezességet ráerőszakolni.

Ilyen körülmények között úgy gondoltam, vállalhatom a felelősséget a felkiismeretem és népem történelme előtt, hogy nemcsak ezeket az országokat és kormányait biztosítom a felhozott brit állítások valótlanágáról, hanem ezenkívül kelet legerősebb hatalmát még külön is megnyugtatom érdekeink határáról tett ünnepélyes nyilatkozatokkal

„Önmegtagadásomba került, hogy Moszkvába küldjem minisztereimet“

Nemzeti szocialisták! Bizonyára ti is éreztétek annakidején, hogy keserű és nehéz lépés volt számomra elküldeni minisztereimet Moszkvába. A német nép sohasem táplált ellenséges érzéseket Oroszország népei ellen. Két évtized óta azonban az uralmon lévő zsidó-bolsevisták Moszkvából azon fáradoztak, hogy nemcsak Németországot, de egész Európát lángra lobbantsák.

Nem Németország volt az, amely valaha is megkísérelte, hogy Oroszországban terjessze a nemzeti szocialista világnézetet, hanem a moszkvai zsidóbolsevista uralmon lévő igyekeztek szakadatlanul rákényszeríteni uralmukat a mi népünkre és más európai népekre, még pedig nemcsak szellemileg, hanem katonai hatalom útján. Ennek az uralomnak a következményei minden országban csak a zürzavar, nyomor és éhség volt. En ezzel szemben két évtizeden át azon fáradoztak, hogy a lehető legcsekélyebb beavatkozással és terheléssel mindennemű szétrombolása nélkül új szociális rendet teremtsék Németországban, amely nemcsak a munkanélküliséget szünteti meg, hanem a munkából származó nyereséget mind nagyobb mértékben az al-

kotó embernek juttatja. 1939 aug. havában éppen ezért nagy önmegtagadásomba került, hogy Moszkvába küldjem miniszteremet azzal a feladattal, kísérlejen meg szembehelezkedni a brit bekerítési politikával. Pusztán a német nép iránti felelősségem tudatában tettem ezt, mindenekelőtt azonban abban a reményben, hogy a végén mégis csak a feszültség tartós enyhítését sikerül elérnem.

Miután Németország Moszkvában ünnepélyesen kijelentette, hogy a felsorolt országok — Litvánia kivételével — kívül esnek Németország mindennemű politikai érdekén, még egy rendkívüli megegyezés történt arra az esetre, ha Angliának sikerülne Lengyelországot valóban háborúba uszítani Németország ellen. De itt is korlátozva lettek a német igények és ez a korlátozás egyáltalán nem volt összhangban a német fegyverek teljesítményeivel. Ez az általam kívánt és a német nép érdekében megkötött szerződés különösen az érintett országokban élő németekre járt nagyon súlyos következményekkel. Minderről azonban hallgattam, mert hallgatnom kellett.

A szovjetorszag hatalmon lévő

Ribbentrop bejelenti a háború megindítását

Berlinből jelentik: (NTI.) Ribbentrop birodalmi külügyminiszter tegnap reggel négy órakor magához kéréte Dekanezov berlini szovjetorszag nagykövetet és jegyzéket nyújtott át neki, amelyben közölte, hogy Németország katonai intézkedéseket fogatosított. A külügyminiszter fogadta a szövetséges és baráti államok berlini képviselőinek vezetőit. A

külügyminiszter Sztójay magyar követen kívül fogadta az olasz, japán, a török, a spanyol, a svéd, a bolgár, a szlovák, a finn, horvát és román követet.

A német rádióban vasárnap hajnalban Göbbels birodalmi miniszter Hitler vezér és kancellár kiáltványát olvasta fel, mely főbb részleteiben a következőképpen hangzik:

A Führer kiáltványa

Német nép! Nemzeti szocialisták! Súlyos gondok terhe alatt hónapokig tartó hallgatásra ítélve, most elérkezett az az óra, amikor nyíltan beszélhetek. Amikor 1939 szeptember 3-án a birodalom megkapta az angol hadüzenetet, újra megismétlődött az a brit kísérlet, hogy a kontinensnek mindenkor legerősebb hatalma elleni

harccal, meghússítsa Európa felemelkedését. Anglia egykor így tette tönkre Spanyolországot, Hollandiát és Franciaországot. A századforduló körül megkezdte a Németbirodalom bekerítését és megindította az ezerkilencszáztizennégyes világháborút. A német hadsereg fegyverletétele után megkezdtek a Németbirodalom

azonban már lengyelországi előnyomulásunk idején váratlanul a szerződéssel ellentétben Litvániát is követelték. Eleget tettem ennek az új orosz követelésnek is. Ez azonban csak a kezdete volt mind újabb és újabb zsarolásoknak, amelyek azóta is mindig megismétlődtek.

A lengyelországi győzelem, amelyet kizárólag a német csapatok vívtak ki, arra indított, hogy újabb békeajánlatot intézzek a nyugati hatalmakhoz. A nemzetközi és zsidó háborus uszítók közbelépésére ajánlatomat elutasították. London ezután Mister Crippset Moszkvába küldte azzal a megbízással, hogy vegye fel

újra a kapcsolatokat Szovjet-Oroszországgal. Miközben Oroszország hozzáfogott, hogy ne csak Finnországot, de a Balti-államokat is katonailag leigázza, eljárását egyszerre azal az ugyanolyan hazug, mint nevésséges állítással indokolta, hogy ezeket az államokat idegen fenyegetéstől kell védelmeznie. Ezzel azonban csak Németországot érthette. Mert más hatalom egyáltalán nem hatolhatott be a Keleti-tenger vidékére, sem háborút nem viselhetett a szóban forgó területeken és mégis hallgatnom kellett. A Kreml urai azonban máris tovább mentek.

Fenyegető orosz felvonulás Németország ellen

Miközben Németország 1940 tavaszán haderejét az ugynevezett barátsági szerződés értelmében keleti határtól nagy távolságra visszavonta, sőt ezekről a területekről nagyrészt teljesen eltávolította csapatait, az orosz erők olyan felvonulása kezdődött meg, hogy azt csak Németország tudatos fenyegetésének lehetett tekinteni. 1940 augusztusától kezdve úgy gondoltam, hogy a birodalom érdekében nem vállalhatok tovább felelősséget azért, hogy a bolszevista hadosztályok ilyen hatalmas erejű felvonulásával szemben védtelenül hagyjam amugyis már oly sokszor elpusztított keleti tartományait. Ezzel azonban bekövetkezett az aminek elérésére a brit-szovjet orosz együttműködés törekedett: Keleten olyan nagy erők kötődtek le, hogy különösen légi erők szempontjából a német hadvezetés nem feleltethet nyugaton a háboru gyökeres befejezéséért. Ez azonban nemcsak a brit, hanem a szovjet orosz politika céljának is megfelelt, mert mind Angliának, mind a Szovjetunióknak az a szándéka hogy ezt a háborút addig nyújtsa, ameddig csak lehet és ezáltal egész Európát meggyöngítse és mind mélyebb ájulásba döntse.

Molotov négy kérdése

Amikor Molotov urat Berlinbe hívtam, a szovjet orosz külügyminiszter a következő négy kérdésben kívánta Németország álláspontjának tisztázását, illetve hozzájárulást:

Molotov első kérdése: A Romániának adott német kezesség Szovjet-Oroszország Románia ellen intézett támadása esetén. Szovjet-Oroszország ellen is érvényes-e?

Válaszom: A német kezesség általános és feltétlenül kötelez bennünket. Oroszország azonban sohasem közölte velünk, hogy Besszarabián kívül is vannak még egyáltalán érdekei Romániában.

Molotov második kérdése: Oroszország ismét fenyegetve érzi magát

Finnország részéről. Oroszország elhatározta, hogy ezt nem tűri. Kész-e arra Németország, hogy semmiféle támogatást nem ad Finnországnak, főleg pedig, hogy a Kirkenesbe leváltásra átvonuló német csapatokat azonnal visszavonja?

Válaszom: Németországnak változatlanul nincsenek politikai érdekei Finnországban. Oroszország új háborúját a kis finn nép ellen azonban a német birodalmi kormány nem tekintheti többé elviselhetőnek, annál is inkább, mert sohasem hihetünk abban, hogy Finnország fenyegeti Oroszországot. De egyáltalán nem akarjuk, hogy a Keleti-tenger megegyszer hadszíntér legyen.

Molotov harmadik kérdése: Hajlandó-e Németország beleegyezni abba, hogy Szovjet-Oroszország a maga részéről kezességet nyújtson Bulgáriának és e célból szovjet orosz csapatokat küldjön Bulgáriába és ő, Molotov kijelenti, nem szándékoznak ez alkalommal például a királyt eltávolítani.

Válaszom: Bulgária szuverén állam és nem tudok arról, hogy Bulgária hasonlóképpen, mint Románia, Németországot kérte-e kezesség vállalására. Azonkívül szövetségesemmel is meg kell ezt beszélnem.

Molotov negyedik kérdése: Szovjet-Oroszországnak minden körülmények

közt szabad átjárásra van szüksége a Dardanellákon át és ennek védelmére néhány fontos támaszpont megszállását is követeli a Dardanellák, illetve a Boszporusz partján. Egyetért-e ezzel Németország, vagy sem?

Válaszom: Németország mindenkor kész hozzájárulni a montreauxi helyzet megváltoztatásához a feketetengeri államok javára. Németország azonban nem hajlandó beleegyezni abba, hogy Oroszország támaszpontokat szálljon meg a tengerszorosokban.

Szovjet-Oroszországnak tevékenysége most fokozódott. Elsősorban az új román állam belső aláaknázását kezdte meg. A légionisták zavaros fejű vezetőivel sikerült államcsínyt rendezni, melynek célja Antonescu megbuktatása volt. Azután ismét megerősítették a keleti határon az orosz csapatokat.

A német véderő tudja, hogy néhány

Okvetlenül szerezze meg könyvtára számára a napjainkban élt cirkuuszlovárnóból missziós apácává lett

Beáta nővér életrajza.

Mozifilmnél érdekesebb esemény halmazt tar olvasója elé ez a bámulatos életrajz. Hősies bátorságával mindenki ben csodálkozást, apostoli lelkiületével pedig az olvasóban lelki nekilendülést vált ki!

Ara 3.40 Pengő

hétrel ezelőtt egyetlen páncélos vagy gépesített hadosztály sem állt keleti határunkon.

Moszkva volt a szerb államcsíny megszervezője

Miközben azon fáradoztam, hogy utolsó kísérletet tegyek a Balkán megbékítésére és a Duceval megértő együttműködésben meghívott Jugoszláviát csatlakozzék a háromhatalmi egyezményhez, Anglia és Szovjet-Oroszország közös munkával megszervezte azt a csínyt, amely egy éjszaka eltávolította az akkori megértésre kész kormányt. Mert ma már megtudhatja a német nép: A Németország ellen rendezett szerb államcsíny nemcsak angol, hanem tekintélyes részben szovjet orosz zászlók alatt történt. Amikor még erre is hallgattunk, a szovjet orosz vezetőség még egy lépéssel tovább ment. Nemcsak az államcsínyt szervezte meg, hanem néhány napal később a neki behódolt új figurákkal megkötötte az ismert barátsági szerződést, amelynek az volt a rendeltetése, hogy fokozza a szerbék ellenálló kedvét a balkáni béke tervével szemben és Németország ellen izgatja őket.

Ez pedig nem volt csupán plátói szándék. Moszkva a szerb hadsereg mozgósítását követelte. Minthogy még most is azt hittem, hogy jobb ha nem beszélek, a Kreml urai még egy lépéssel tovább mentek. A német kormányának ma a kezében vannak azok a bizonyítékok, amelyekből kitűnik, hogy Oroszország fegyverek, repülőgépek, lőszer és egyéb hadianyag szállítását kérte Szalonikin át Németország el-

len, hogy így végleg háboruba sodorja Szerbiát. S mind ez szinte ugyanabban a pillanatban történt, amikor én magam azt a tanácsot adtam Macauka dr japán külügyminiszternek, enyhítse a feszültséget Oroszországgal, mert reméltem, hogy ezzel a békét szolgálom. Csupán összehasonlíthatatlan hadosztályaink gyors áttörése Szkolpje felé, valamint Szaloniki elfoglalása akadályozta meg e szovjet-orosz-angolszász összeesküvés szándékait. A szerb repülőbiztosítók azonban Oroszországba menekültek és ott azonnal szövetségesekként fogadták őket.

A tengelyhatalmak győzelme a Balkánon egyelőre megghusítottá azt a tervet, hogy Németországot ezen a nyáron hónapokig tartó harcokba bonyolítsák Délkelet-Európában s ezalatt egyre inkább befejezzék a szovjet orosz seregek felvonulását, fokozzák hádkészültségüket, hogy azután Angliával együtt és a remélt amerikai szállítmányok támogatásával elfojthassák és elnyomhassák a német birodalmat és Olaszországot. Ezzel Moszkva barátsági szerződésünk megállapodásait nemcsak megszegte, hanem nyomorultul el is árultak. Mindez idő alatt pedig a Kreml urai — mint Finnország vagy Románia esetében — kifélt az utolsó pillanatokig békét és barátságot színláltak és látszólag ártalmatlan cselekedeteket bocsátottak ki!

160 szovjet hadosztály a német határon

Eddig a körülmények folytán kénytelen voltam hallgatni, most azonban elérkezett az a pillanat, amikor a további tétlen nézés nemcsak hanyagság, hanem büntetés lenne a német nép, sőt egész Európa ellen. Ma kéreken 160 hadosztály áll határunkon. Hetek óta folytonos határsértések történnek, nemcsak nálunk, hanem fent északon és Romániában is.

A június 17-ről 18-ára virradó éjjel orosz előőrsök ismét átjöttek német birodalmi területre és csak hosszabb harc után lehetett őket visszazúzni. Ezzel azonban most már eljött az az óra, amikor szembe kell szállni a zsidó-angolszász háborus uszítókkal, valamint a bolszevista moszkvai központ zsidó hatalmasaival.

Német nép! Ebben az órában oly felvonulás megy végbe, amely kiterjedésre és mértékre nézve eddig a legnagyobb a világon. A narvik győztes

harcosok finn bajtársakkal együtt az északi Jeges-tengernél állanak. Német hadosztályok Norvégia meghódítóinak pafancsnoksága alatt együtt védelmezik Finnország földjét a tabornagyuk vezetése alatt álló finn szabadsághősökkel. Kelet-Poroszországtól a Kárpátokig terjednek a német arcvonal Keleti alakulatai. A Prut partjain, a Duna alsó folyásán egészen a Fekete-tenger partjáiig a német és román csapatok egyesülnek Antonescu államfő vezetésével. Ennek az arcvonalnak a feladata tehát, nemcsak egyes országok védelme többé, hanem Európa biztosítása s ezzel mindenkinek megmentése.

Ezért ma elhatároztam, hogy a Német Birodalom és népünk sorsát és jövőjét újra katonáinkra bízom. Legyen Isten segítségünkre éppen ebben a harcban.

Berlin, 1941. június 22.

HITLER ADOLF

Frenczel Sándor
 Tűkőr és üvegsziszolda
 Tábla-üveg nagy raktár
 Képkerepezés
 Falburkoló üvegcsempék
 gyári lerakata
 Nagyvarad, Szt. János u. 44-48.
 Telefon: 19-13

Ribbentrop jegyzéke a moszkvai aknamunkáról

Berlinből jelentik: (NTI) Ribbentrop birodalmi külügyminiszter tegnap reggel hat órakor magához kérette a külföldi újságírókat és előttük negyed hét órakor egy jegyzéket olvasott fel.

A jegyzék első szakaszában emlékeztet arra, hogy 1930 nyarán Németország a Szovjetunióhoz fordult. 1939 augusztusában megkötötték a meg nem támadási szerződést. Szeptember 28-án barátsági és határegyezményt írtak alá.

A két ország ebben kölcsönösen kötelezettséget vállalt, hogy egymást meg nem támadja és békés szomszédságban él egymással.

Elhatárolták az érdekköröket. A

szerződés megkötésétől kezdve Németország rendkívüli jóindulatot tanúsított Oroszország iránt. A komitern csakhamar megkezdte az aknamunkáját. Ez az aknamunka kiterjedt Romániára és Jugoszláviára is.

Az aknamunka Szlovákiában, Finnországban, Franciaországban és Belgiumban, továbbá Hollandiában is folyt.

Szovjetországnak minden országban rendszeres hadjáratot folytatott Németország ama kísérlete ellen, hogy szilárd rendet építsen Németországban Bulgáriában a háromhatalmi egyezmény ellen izgattak. Romániában megrendezték a januári puccskísérletet.

Oroszország külpolitikai és katonai magatartása

A szovjetországi vezérkarj főnök a múlt év novemberében azt mondta a jugoszláv katonai attasénak, hogy megadják az összes kívánt dolgokat, csak egyet kötöttek ki, a titoktartást Németországgal szemben. Az összeesküvés tetőpontját jelenti a belgrádi puccs. Amikor Oroszország megkötötte a szerződést Németországgal, ismételtén kijelentette, hogy nincs szándékában beavatkozni Németország ügyébe, ez a nyilatkozat megtévesztés volt. A birodalmi kormány meggyőződött arról, hogy ezt a szerződést az oroszok Lenin szellemében kötötték. A tulajdonképpeni cél az volt, hogy Oroszország számára előnyöket érjenek el.

A jegyzék harmadik szakasza azzal a magatartással foglalkozik, amelyet Oroszország külpolitikai és katonai téren tanúsított. A szovjet kormány kife-

lentette, hogy a lengyel állam területét kivéve, nincs szándékában további területeket szerezni. A valóságban arra törekedett, hogy a Jeges és a Fekete-tenger közt nyugat felé előretörjön. Később a szovjet kormány közölte igényét Bukovinára. A barátság érdekében a német kormány a Szovjet mellett foglalt állást.

A jegyzék negyedik szakasza a Szovjet balkáni előretörésével foglalkozik. Németország, amelyet Magyarország és Románia közvetítésre kért fel 1940 augusztus 30-án Olaszországgal együttesen meghozta a bécsi döntést. Hogy minden vitát kizárjanak, Németország és Olaszország garanciát vállalt a megmaradt román államért. Miután az orosz igényeket már kielégítették, ez nem irányult Oroszország ellen.

Meghiusult minden fáradozás a béke érdekében

Orosz részről ekkor kijelentették, hogy a Balkánon további igényeik vannak, de ezt nem jelölték meg. Ettől kezdve mindjobban megnyilvánult Oroszország Németország elleni magatartása. Az angol nagykövet tárgyalásai kedvezően alakultak. A jugoszláv katonai attasénak legutóbb Belgrádban megtalálta 1940 december 17-én kelt levele ezeket mondja: „Szovjet körökből származó adatok szerint a légi erők, a páncélos fegyvernem, a tüzérség felszerelése a jelenlegi háború tapasztalatai alapján teljes erővel folyik és lényegében 1941 augusztusában befejezést nyer. Addig a szovjetkülpolitikában nem kell érezhető változást várni.”

Németország később újabb erőfeszítéseket tett a meggyőzésre. A kérdések megtárgyalása végett Molotov urat Berlinbe hívtuk.

Látogatása alatt a birodalmi kormány kénytelen volt megállapítani, hogy Oroszország csak akkor hajlandó az együttműködésre, ha Németország hajlandó a követelt ár megfizetésére. Ez pedig a további előretörést jelentette volna Dél-keleteurópában.

Oroszország ezt a háromhatalmi egyezmény államaival való összefüggés előfeltételének jelölte meg. Természetesen nem fogadhattuk el. A megegyezés érdekében kifejtett fáradozás meghiusult.

A szovjet-kormány e nyilatkozat ellenére nyilatkozatot tett közzé, amelynek egyenesen németellenes éle volt. Ez a nyilatkozat azt tartalmazta, hogy a német csapatok balkáni jelenléte

nem a békét, hanem a háborút szolgálja

Ugyan ide tartozik a Törökországnak adott viszontbiztosítás arra az esetre, ha Törökország belép a balkán-háborúba. Ez azoknak az angol orosz megbeszéléseknek az eredménye volt, amelyeket a brit külügyminiszter ankarai látogatása alkalmával folytatott. A brit terv arra irányult, hogy mindjobban bevonják Törökországot a németellenes érdekkörbe.

Moszkva titokban feliegyszerítette Jugoszláviát a tengely ellen

A szovjetunió mindjobban kiéleződő németellenes politikáját az eddig még homályos angol-orosz együttműködést a balkánhadjárat nyilvánvalóvá tette. Kétségtelen tény, hogy a Belgrádban kirobbant puccsot Anglia a szovjettel egyetértésben rendezte meg.

Már régóta — 1940 november 14-től kezdve — a Szovjet titokban folytatta Jugoszlávia feliegyszerítését a tengelyhatalmak ellen.

Amikor a belgrádi puccs bekövetkezett, a szovjetkormány a törvénytelen jugoszláv kormánnyal és Szimoviccsal megegyezést kötött. Sumner Welles ezzel kapcsolatban látható meglepéssel állapította meg április 6-án, hogy az orosz-jugoszláv szerződésnek bizonyos körülmények között még nagy jelentősége lehet. A szerződés nagy érdeklődést keltett és jogosultnak látszó nézet volt, hogy az több, mint pusztán barátsági és megnemtámadási egyezmény.

A Szovjet már nyílt egyezkedésbe kezdett Angliával és hátha akarta támadni Németországot, amennyiben Jugoszláviát politikailag és katonailag titokban támogatta, másfelől Törökországot Bulgária elleni magatartásra akarta rávenni.

Közben erős szovjet-orosz haderőket vontak össze Besarábiában és Moldovában. A Szovjet kísérletet tett a Gafencuval való megbeszélés formájában is, hogy Romániát a Németországtól való elszakadásra bírja. Az angol diplomácia ugyanilyen irányban fáradozott. Csak Antonescu tábornok lojalitásának, a török kormány reálitásának, Németország gyors beavatkozásának és a német csapatok döntő győzelmének volt köszönhető ez az angol-orosz terv meghiusulása.

A német kormány arról értesült, hogy kétszáz szerb repülő Oroszországba repült és ezek most a szovjetországi hadseregben teljesítenek szolgálatot.

Hiába igyekezett a szovjetkormány igazi szándékait elleplezni. Ilyen lépései kísérlet volt a norvég, belga és jugoszláv követ kiutasítása és az a hallgatás, amelyet a sajtó Cripps utasítására tanúsított, valamint a szovjet távparti irodának az a jelentése, amely szerint a német-szovjet-orosz kapcsolatok normálisak.

Európai kereszties háború a bolsevizmus ellen

Rómából jelentik: (Stefani) **Az olasz kormány a római szovjetkövetetl közzölte, hogy Olaszország öt óra 30 perctől hadiállapotban lévőnek tekinti magát Szovjetországgal.**

Berlinből jelentik: (NTI) **A berlini olasz nagykövet vasárnap kijelentette a német külügyminiszternek kormánya**

A jegyzék a továbbiakban a szovjet-orosz katonai készülődésekkel foglalkozik. Már amikor Németország nyugaton erősen el volt foglalva a francia hadjáratral és keleten csak gyenge csapatok állottak, az oroszok megkezdtek a csapatok áthelyezését a német birodalom keleti határára. Különösen Keletporoszország és a főkörmányzó-ság mentén, valamint a Romániával határos területen voltak össze erős csapatokat. A Finnországgal határos területeket is állandóan erősítették.

Mindezekből megállapítható — folytatja a jegyzék — hogy az orosz csapatokat mind közelebb tolták a birodalom határához, jöllehet német részről nem tettek olyan intézkedést, amely indokoltta tette volna ezt. Ha bárminő kétség merülhetne fel ennek támadó jellege tekintetében, ezeket is eloszlatták azok a jelentések, amelyeket a véderő parancsnokság az utóbb napokban kapott.

Az orosz gépesített erők olyan átcsoportosítása történt, aminek következtében a szovjet haderő abban a helyzetben állt, hogy bármikor támadást intézhet Németország ellen.

Londonból érkező jelentések, valamint az egykor szovjetellenes Beaverbrook felhívása, hogy a szovjetet minden eszközzel támogatni kell és az Egyesült Államok felhívása, kétségte-lenült mutatják, hogy milyen sorsot szántak a német népnek. Mindezeket összevetve, a birodalmi kormány kénytelen nyilatkozatot tenni, hogy

a Szovjet ellentétben vállalt kötelezettségeivel és ünnepélyes ígéreteinél Németország ellen fordult, bomlasztó műveleteit folytatja, külpolitikáját Németország ellen irányította, haderőivel felvonult a német határon, ezzel megszegeve Németországgal kötött megállapodásait.

A bolsevizmus gyűlölete erősebb volt mint a politikai józanság. A bolsevista Moszkva hátha akarta támadni Németországot. Németország nem hajlandó túrni keleti határának veszélyét és ezért a Führer parancsot adott a német véderőnek, hogy minden eszközzel szálljon szembe, tudatában annak, hogy nemcsak a haza védelmére száll sakra, hanem kötelessége, hogy az egész világot megmentse a bolsevizmustól és szabadá tegye az utat a igazi felemelkedés számára.

megbizásából, hogy Olaszország teljes mértékben együtt tart Németországgal. Ezt Ciano külügyminiszter tudatta a római szovjetországi nagykövettel.

Rómából jelentik: (Stefani.) **Olasz mrétékadó politikai körökben vasárnap délben a következő kijelentést tették a Szovjetországgal szemben meg-**

indult hadműveletekkel kapcsolatban:

Olasz politikai körökben a német-szovjet hadműveletek megindulása feltűnést keltett, de meglepetést nem. Az olasz nép teljes mértékben helyesli a Führer elhatározását, amely észszerű következménye az európai ujjaépítő politikának. Olaszországban még élénken emlékeznek a Duce 1939 március 28-án mondott beszédére.

A fascista forradalom első percétől kezdve az antibolsevista küzdelmet irtó zászlóira. Már a spanyol polgárháborúban vállaltva küzdöttek a németek az olaszokkal a bolsevizmus ellen.

A mostani háborút a bolsevizmus elleni nagy kereszt háborúnak tekintik, amelyből Olaszország teljes szolidaritásban veszi ki részét.

A bolsevizmus csak a háború következtében előálló pusztulást várta, hogy a maga romboló szellemét kiterjeszthesse és teljes kéoszt teremthessen és minden békés haladást lehetetlenné tegyen. A fascista forradalom szembeszáll a Kreml fenyegetésével. A Szovjetország elleni hadjáratához már csatlakozott a hósi Finnország, amelyet annak idején a fascizmus is támogatót és Románia. A fascizmus egységesen áll a harc mögött és lelkesen üdvözli a küzdelmet a kommunista barbárság ellen.

Bukarestből jelentik: MTI Antonescu tábornok a román hadsereghez és a román néphez felhívást intézett

Bukarestből jelentik: (MTI.) An-

tonescu Mihály egyetemi tanár, propagandaügyi minisztert, helyettes miniszterelnökké nevezték ki. Antonescu államvezető távollétében a kormány vezetését Antonescu Mihály veszi át.

Bukarestből jelentik: (Stefani.) Vasárnap reggel a román csapatok a német csapatokkal együtt átlépték a Pruth folyót és megkezdték a hadműveleteket. Ezt a hírt reggel hét órakor hivatalosan közölték. A lapok külön kiadásban jelentek meg. A román gépesített osztagok elfoglalták Bolgrad városát. Galatz környékén három szovjet gépet lelőttek.

ELHAGYTA BUKARESTET A SZOVJET KÖVETSÉG

Bukarestből jelentik: (MTI.) A román kormány a bukaresti szovjet követség tagjainak személy- és tehergépkocsikat bocsátott rendelkezésre. A követség tagjai déli 12 órakor különvonaton elutaztak.

Pozsonyból jelentik: (NTI.) A szlovák köztársaság ma megszakította diplomáciai kapcsolatait a Szovjetunióval.

Tokióból jelentik: (NTI.) Hivatalosan közlik, hogy ma reggel 9 órakor a miniszterelnök hivatalában a kormány és a legfelsőbb hadvezetőség összeült.

Tokióból jelentik: (NTI.) A külügyminiszter, miután megérkezett a berlini japán nagykövet jelentése a német-országi ellenségeskedésről, jelentéstételre ment a császári palotába.

Amerikában elkerülhetetlennek látják a háborút

Washingtonból jelentik: (Stefani) Németország és Olaszország hadüzenete óriási benyomást keltett Amerikában. Az elnök rosszullet következtében eltávozott a Fehér Házból és később sem keltették fel. A külügyminisztert azonnal értesítették. George szenátor kijelentette, hogy az események semmiféle befolyással nem lesznek Amerika politikájára. Kijelentette, most már teljesen elkerülhetetlen a háború Amerika számára.

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderőfőparancsnokság közli: Számolni kell azzal, hogy az ellenség ejtőernyős ügynököket, illetve csapatokat bocsát alá, hogy rongálásokat vigyenek véghez. Felszólítják a lakosságot, nyújtson segédkezt az ilyen ki-

sérletek megakadályozására. Az ejtőernyősök elleni védekezés és azok ártalmatlanná tétele a véderő feladata.

Berlinből jelentik: (NTI.) Jól értesült német körökből közölték, hogy a finn és a román csapatok egyidejűen kezdték meg a hadműveleteket.

Berlinből jelentik: (NTI.) Egy ma reggel kiadott német közlemény felhívást intéz a kereskedelmi hajózás-hoz megjelölve azokat a tengerzónákat, amelyek kerülése a semleges hajózás számára ajánlatos. Ezek az Északi Jeges-tenger, a Keleti- és a Fekete-tenger némely részéer vonatkoznak

Németország és Európa sorsa a katonák kezében

Berlinből jelentik: (NTI) A Führer, mint a véderő legfőbb parancsnoka június 22-én napiparancsot intézett a keleti arcvonal katonáihoz s ebben megismétli azokat a megállapításokat, amelyek a német néphez intézett kiáltványában vannak. A napiparancs a következő szavakkal végződik:

„Német katonáknál Ezzel kemény és súlyos felelősséget jelentő harcot kezdtek. Mert Európa sorsa, a német birodalom jövője, népünk léte, immár kizárólag a Ti kezetekben van. Az Ur-isten segítsen mindnyájunkat ebben a harcban“.

SZOVJET KIHÍVÁSOK NÉMET ORSZÁG ELLEN

Berlinből jelentik: (NTI.) A német külügyi hivatal nyilvánosságra

hozta azokat a jelentéseket, amelyek a német véderő főparancsnokság a Németország ellen végrehajtott orosz felvonulásról a birodalmi kormányhoz eljuttatott.

A január 13-iki jelentésben megállapították, hogy egy-egy orosz gép már a múlt év őszén nagy magasságban átrepült a demarkációs vonal felett. Március 1-én ismét átrepülték. Mivel a német-országi határt a Bug folyó világosan jelezte, az a meggyőződés alakult ki, hogy ezek tudatos kihívások. Egy május 6-iki jelentés megállapította, hogy a határsértések aggodalmas méreteket öltenek. Rálöttek Dalinger főhadnagyr.

Nem sokkal később Auzsiából és a Kaukázusból mindenre való tekintet nélkül kezdték elszállítani a

lövész, gépesített és páncélos hadosztályokat úgyhogy az európai Oroszországban csupán a lövész-hadosztályok száma 143 volt.

A légierőnél ugyanaz a kibontakozás ismerhető fel. Az orosz repülőgépek és katonák január 10-től június 6-ig 41 határsértést követtek el. Június 20-iki jelentés szerint fegyveres ka-

tonák a hatodik német hadtest körzetében átlépték a határt, de visszautták őket. A határ közelében kétezer repülőgép vesztegel. Dél-Bessarábiában szovjet erőket vontak össze, amiből támadó szándékra lehetett következtetni. A birodalom biztonsága megköveteli, hogy a birodalom fenyegetését kiküszöböljék.

Óráról-órára növekszik a szovjet légierő vesztesége

A NTI jelenti: Német zuhanóbombázók és rombolók sok merész támadással megsemmisítettek szovjet repülőterberendezéseket és lángbaborítottak repülőgépcarnokokat, eredményesen támadtak lőszerraktárakat, vasutvonalakat, csapatösszevonásokat és különféle erősitéseket. A szovjetország légierő veszteségei óráról-órára növekszenek.

A német támadások tegnap a kora reggeli óráktól kezdve szüntelenül tartanak

Az eddigiekből megállapítható, hogy a szovjetország védelem máris súlyos veszteségeket szenvedett. A német harcmodor mindenben a lengyel hadjárat taktikáját követi, de nagyobb és megsemmisítőbb eredménnyel.

Német bombázók támadták Sebastopol kikötőjének hadiberendezéseit. — Német gyorsnaszádok torpedólovással elsüllyesztettek egy 4000 tonnás orosz hajót és egy halászgőzöst. A szovjet hajókra repülőgépek figyelmeztették a gyorsnaszádokat.

A német kormány közleményt adott ki, amelyben kijelöli az északi tengeri elaknásított zónákban a svéd hajók számára fenntartott közlekedési sávokat.

35 TAMADÓ SZOVJET GÉPBŐL 33-AT LŐTTEK LE A NÉMETEK

A NTI jelenti: Tegnap jelentésében már közölte a német véderő főparancsnoksága, hogy szovjetország repülői kikísérelték a berepülést Kelet-Poroszországból. A támadó kilenc szovjet bombázóból hetet a német légvédelem elpusztított.

A lengyel főkörmányzóság területén 35 szovjetország gép kísérelt meg támadást katonai pontok ellen. A támadó gépek közül a német légvédelem 33-at pusztított el.

Berlinből jelentik: (NTI) A vasárnap német hadijelentésben a hadsereg főparancsnokság jelentést közölt a német előnyomulásról, amellyel kapcsolatban a Német Távirati Iroda a

következőkről értesült: A Führer felhívásának az a része, amely szerint iskolázott és jól felszerelt szovjet erő ellen olyan erőt vonultattak fel, mint még soha, arra kell következtetni, hogy

a szárazföldön kívül a keleti-tengeri haditengerészetet is harcba vetették.

A légierő támadásai minden vonalon megkezdődtek. Repülőterek, csapatösszevonások és laktanyák ellen folyt a támadás. A német erő minden bizonnyal már jelentékeny előnyöket szerzett azzal, hogy jelentős rongálásokat végzett. A német haderő nem áll egyedül ebben a harcban. Északon együtt harcol vele a finn sereg, a román határon a német véderő által oktatott román csapatok harcolnak. A támadás magvát természetesen a német haderő alkotja.

FINN HARCTÉRI JELENTÉS

Bukarestből jelentik: Romániában tegnap rendelték el a vízi, szárazföldi és légi erők mozgósítását. Bukarestben este tíz órától hajnali 3 óráig tilos a közlekedés. Katonai őrzőrajtok cirkálnak és rálőnek mindenre, aki első figyelmeztetésre nem áll meg. A fő utvonalakon már este 8 órától tilos a közlekedés. A vendéglők pedig 9 órakor zárnak.

Helsinki-ből jelentik: A finn állami hírközpont közli, hogy tegnap reggel 6 és 7 óra között szovjetország repülőgépek hatoltak be Finnország légi terére. A szovjet repülőgépek finn páncélos naszádokat támadtak meg. A támadás sikertelen volt.

Szovjet repülőgépek óriási magasságból finn hajókat támadtak meg Turku környékén. A támadásnak eredménye nem volt. Vitting finn külügyminiszter fogadta tegnap a finnországi szovjet nagykövetet. A kihallgatásról még semmit sem közöltek.

Légi veszély!

A m. kir. honvédelmi miniszter a mai napon elrendelte a honi légvédelmi készültséget. Repülő-támadás bármikor várható, amit a szirénák üvöltő hangja, vagy már bombarobbanások, ágyulövések jeleznek.

A békében szokásos jelzéseket adó gyári szirénázás, gőzkürtölés, harangozás, kivéve a légvédelemmel kapcsolatos harangozást, a „légvédelmi készültség tartama alatt szünetel.“

Mindenki pontosan tartsa be minden hatósági légoltalmi utasítást.

A „légvédelmi készültség alatti legfontosabb tudnivalókat az czzel a hirdetésménnyel együtt kifüggesztett „Legfontosabb tudnivalók és tudnivalók“ „honi légvédelmi készültség“ alatt és „légvédelmi riadó esetén“ című hirdetésmény ismerteti. Azt kötelessége mindenkinek elolvasni.

Vakrémület, céltalan futkosás és csoportosulás fokozza a veszélyt.

Kelt Nagyváradon, a kifüggesztés napján.

Dr Horváth György,

m. kir. rendőrfőtanácsos, légoltalmi parancsnok.

A honi légvédelmi készültség részletes és pontos utasításait lapunk a jugoszláviai hadjárat idejében (áprilisban) már közölte. Felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy az esetleg még meglévő példányokból ezeket újra olvassák el. Holnapi számunkban azonban megismételjük a részletes utasítások közlését.

Hölgyek! Tökéletes dauer és hajfestés
Rammingernél Bazár-épület

Bulgária és Szovjet-Oroszország a szakítás küszöbén

Előnyös a hadihelyzet Németország számára. A szovjet hajóhad nem léphet fel döntő módon Németország hajóhada ellen

Hétfőn, június 23-án délután 14 órakor a legfőbb német hadvezetőség a következő hivatalos jelentést adta ki:

A keleti hadszíntéren, a több, mint háromezer kilométeres új frontszakaszon a vörös hadsereg ellen megkezdett hadműveletek tervszerűen és eredményesen haladnak előre, különösen az ellenség légi hadcélpontjainak bombázása által.

Az Északi-tengeren előnyomult hajónaszádaink elsüllyesztettek egy ellenséges kishévízárkát és öt kereskedelmi hajót, összesen több mint 5000 tonna hajóártalommal.

A Fekete-tengeren egy román hajó ellen intézett vörös támadás megküszült.

A brit szigetek körül összesen huszonhatezeröttszáz tonna angol kereskedelmi hajóteret súlyszettünk el, a Themze torkolatánál elterülő hadipartrétegeket pedig repülőink eredményesen bombázták.

A június 23-ára virradó éjjel légi haderők kötelekei újabb hatalmas támadást intéztek Alexandria ellen. A Sollum körül zsákmányul ejtett páncélos harciokocsi száma 227-re emelkedett.

A vörös hadsereg kishévízárkát elsüllyesztett légitámadást intéztek Kelet-Poroszország egyes helyiségei ellen, alig említésre érdemes kárt okozva.

SVÉDORSZÁG A SEMLEGESSÉG MELLETT DÖNTÖTT

Rómából jelentik (NTI): Mint a Stefani iroda Szófiából jelenti, Bulgária és Oroszország közt a diplomáciai viszony megszakítása már a legközelebbi időpontban várható.

Pozsonyból jelentik (NTI): Szlovákiában azonnali hatállyal elrendelték a légóltalmi készültséget.

Stockholmból jelentik: A svéd kormány tegnap este izgalmas tanácskozás során tárgyalta a külpolitikai helyzetet. A kormány a szigorú semlegesség mellett döntött.

Tokióból jelentik (NTI): A külügyminiszter elnöklése alatt vasárnap este a külügyi hivatalban rendkívüli értekezlet volt, amelyen a német-országi viszállyal összefüggő kérdéseket tárgyalták. A külügyminiszter ezután egy óras megbeszélésen fogadta a német nagykövetet, majd felkereste a miniszterelnököt.

OROSZORSZÁG HAMAROSAN KEDVEZŐTLEN KÖRÜLMÉNYEK KÖZÉ KERÜL

Tokióból jelentik (Stefani): Japán katonai szakértők a német-országi viszállyal foglalkozva hangoztatják, hogy az oroszok előreláthatóan kerülni fogják a határmenti harcokat és a németeket az ország belseje felé akarják csalni. Mivel a németek célja a Szovjet ellátási központjainak és nehézipari göcpontjainak elérése, Oroszország hamarosan kedvezőtlen körülmények közé kerül. A japán szakértők szerint Németország fegyverbe tud állítani nyolcmillió embert és tizenötezer repülőgépet vehet harcba. Oroszország ezzel szemben hatmillió katonát bír kiállítani és 7000 géppel rendelkezik. Ebből 2000 a Távoltkeleten van. A szakértők

gyors német győzelmet várnak.

Tokióból jelentik (NTI): A japán sajtó részletesen ismerteti a Führer kiáltványát és ezzel kapcsolatban közli japán diplomaták és politikusok véleményét az európai helyzet új alakulásáról. A japán lapok szerint Japán rendíthetetlenül kitart a kelet-ázsiai újrendezés mellett. Japán megállapítás szerint Oroszország németellenes aknamunkája kikény-

szérette a német lépést. A hadihelyzet előnyös Németország számára. Még nem lehet megállapítani Moszkva, London és Newyork együttműködésének mérvét és jelentőségét, de feltehető, hogy az elnök eddigi németellenes álláspontja még merevebbé válik. A német-román tinn közös fellépés hadászati mesterfogás volt és nagyon súlyos helyzetbe hozza a Szovjetet hadászatiilag.

London óva inti a lakosságot a vérmes reménykedéstől

Rómából jelentik (Stefani): Az Oroszország és a tengelyhatalmak között kitört háború hírére lelkesedés vált úrrá Londonban. Az első lelkesedési hullám lecsillapodásával azonban már kevésbé bizakodó megmondások merültek fel. A kiadott közleményből kicsendül, mennyire aggasztja Nagybritanniát ennek a háborúnak a hatása. Finnországnak és Romániának a háborúban való részvételét nem tartják kedvezőnek Angliára. Éppen ebből az okból a Reuter figyelmeztette a közvéleményt, hogy nincsen helyén semmiféle vérmes reménykedés.

Rómából jelentik (Stefani): Az angol hírszolgálati irodák tegnap ismertették a kormány nyilatkozatát, amely szerint az angol kormány tökéletesen egyetért az orosz kormánnyal ama teendőket tekintetében, amelyek az új helyzetben a közös védelem érdekében életbe kell léptetni. Római politikai körökben ezt a

megállapítást igen figyelemreméltónak tartják, mert ilyen együttműködési megállapodást nem lehet egyik napról a másikra kötni, hanem csak aprólékosan menő előzetes megbeszélések alapján.

Amszterdamból jelentik (NTI): Az angol rádió vasárnap este a miniszterelnök beszédét közvetítette, aki kijelentette, hogy a német-országi viszályt nem lepte meg s ő Sztálint már előre figyelmeztette erre. Senkinek se lehet kétsége afelől, — mondotta — hogy az angol kormánynak mik a céljai. Minthogy a brit kormány a hitlerizmus megsemmisítésére törekszik, aki Hitler ellen harcol, az Anglia barátja, aki vele harcol, az ellensége Angliának. A brit kormány ezért elhatározta, hogy amennyiben hatalmában áll, segíti Oroszországot és felszólítja barátait és szövetségeseit is, hogy támogassák az orosz kormányt.

Zavargások Esztországban

Tokióból jelentik (Stefani): A mikádó hétfőn kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt és meghallgatta jelentését a politikai helyzetről. Hír szerint a holnapi kormánytanács után nyilatkozat várható. Japán állásfoglalásáról. Időközben összeült a kormány és a véderő közös értekezlete. Az értekezleten a miniszterelnök, a külügyminiszter, a hadügyminiszter, a belügyminiszter, valamint a vezérkar és a haditengerészet főnökei vettek részt.

Tokióból jelentik (NTI): Craig angol nagykövet, mint a Domei-iroda jelenti, hétfőn negyven perces megbeszélést folytatott a japán helyettes külügyminiszterrel a német-országi háború által okozott új helyzetről és az ezzel kapcsolatban felmerült kérdésekről.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Erdmannsdorf német követ vasárnap a délelőtti órákban felkereste Bárdossy miniszterelnök- külügyminisztert. A délelőtti folyamán a kormányzó úr is fogadta a német követet.

Stockholmból jelentik (NTI): A svéd kormány bizonyos tartalékos kötelek behívását rendelte el. A svéd hajók parancsot kaptak, hogy maradjanak a svéd vizeken belül. Ugyancsak stockholmi jelentés szerint Esztországban zavargások törtek ki, amelyeket véres áldozatok árán vertek le.

Athénből jelentik (NTI): A görögországi orosz követ már négy napja elutazott a követség személyzetével

együtt Görögországból. A követ török területen át szándékszik visszatermi hazájába.

Ankarából jelentik: A török főváros politikai köréit a német-országi viszály foglalkoztatja. A külügyminisztériumban lázas tevékenység folyik. Az istanbuli lapok hosszabb híradásban tájékoztatják a közönséget. Istanbuli politikai körökben különösen azok a részletek keltettek figyelmet, amelyek Oroszországnak az Aegei-tengeri támaszpontra irányuló követeléseire vonatkoztak. Emlekeztetnek arra, hogy ugyanezt követelték Szaradzsgólutól is, de a külügyminiszter már akkor visszautasította ezt a követelést. Ez vezette a szovjet-török viszony elhidegülésére.

Washingtonból jelentik (NTI): Mint az Associated Press jelenti, az Egyesült Államok tengerészeti köréinek véleménye szerint a szovjet hajóhad nincs abban a helyzetben, hogy döntően léphessen fel a német hajóhadal szemben. A szovjet hajóhad tonnaszáma tekintélyes, azonban a nagyhatalmak közül egyike a legjelentéktelenebbeknek.

Berlinből jelentik (NTI): A keleti határon folyó hadműveletek egyik szemtanuja leírja, hogy a hajnali szürkületben miként szálltak fel a német gépek és hogyan indult meg a szárazföldön is a hatalmas hadigépezet. A páncélkocsi rajokban dühörögtek az ellenség felé. A bolsevisták még az éj-

jel is lázasan dolgoztak a fényszórók mellett. A haderő egy régóta kiépített állásba ütközött. A rajtaütés meglepetésszerű volt. A német katonák benyomultak az állásokba. Csak a különösen megerősített részen folyt tüzérségi előkészítés. A német előretörés szétoszlatozott sok ellenséges reményt.

Ugyancsak szemtanu leírása szerint vasárnap hajnalban 3 óra 5 perckor a német gyalogság a keletporoszországi határon tüzérségi előkészítés nélkül meglepetésszerűen kezdte meg a harcot. A gyalogság nehéz fegyverrel kezdte meg az akciót. Az utászok megakadályozták az ellenséget, hogy egy fontos hidat elpusztítsanak. Az előkészítés után a gyalogság áttörte az ellenséges arcvonalat.

HADITÖRVÉNYSZÉKET ÁLLITOTTAK FEL SZOVJETOROSZORSZÁGON

Moszkvából jelentik (NTI): A Szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége rendeletet adott ki haditörvényszékek felállításáról, elsősorban a hadműveleti területeken. A szovjet rádió szerint a legszigorúbb büntetik az engedelmség megtagadását, az államellenes bűncselekményeket, a lo-pást és a foglyszabaditást. A rendelet foglalkozik a katonai szolgálat megtagadásával és mindennemű fegyverrel folytatott, meg nem engedett kereskedelemmel. Minden ilyen bűncselekmény ügyében a hadműveleti területen kizárólag a haditörvényszék ítélkezik.

Berlinből jelentik (NTI): A birodalmi belügyminiszter rendelete értelmében minden Németországban élő orosz alattvalónak, ha betöltötte 15-ik életévét, 24 órában belül jelentkezni kell a német hatóságoknál. A rendelet azokra az állampolgárság nélküli egyénekre is vonatkozik, akik régebben orosz alattvalók voltak.

FRANCIA VÉLEMÉNY: A KOMMUNIZMUS MINDENÜTT LEGYENGITETTE AZ ÁLLAMOKAT

Párizsból jelentik (NTI): A párizsi sajtó a német-országi háború kitöréséről szóló hírről kapcsolatban rámutat a szovjet üzemekre, amelyeknek Franciaország is áldozatul esett. A Matin ezeket írja:

Miután a bolsevista Oroszország 20 év óta elárult minden országot és népet, elkerülhetetlen volt Németország elárulása. A zsidó bolsevista internacionálnak az idegen országok belpolitikájába való beavatkozása általános nyugtalanságot keltett. A kommunizmus mindenütt legyengítette az államokat. Franciaország a példa rá, hogy mit eredményezhet a kommunizmus bomlasztó tanítása. Most azonban vége szakad a kremlj urak korlátlan garázdálkodásának.

TÖRÖKORSZÁG SZÁMÁRA BIZTONSÁGOT JELENT A NÉMET-TÖRÖK SZERZŐDÉS

Isztanbulból jelentik (Stefani): Görögországban rendkívül mély benyomást keltett Németországnak, Finnországnak és Romániának a Szovjetunió elleni harcáról szóló hír. A lakosság még sem riadt meg, mert a német-török szerződés a közvéleményben a tökéletes biztonság érzését keltette.

Helsinki-ből jelentik (NTI): A Szovjet legfelsőbb tanácsának elnöke rendkívüli rendelettel kihirdette a hadiállapotot. Ez az állam biztonságának a rendjét szolgálja, valamint a belső rend és nyugalom fenntartását. Valamennyi területen, ahol a hadiállapotot kihirdették, a katonai hatóságok kezébe került minden hatalom.

Belvárosi mozgóban

A szezon legnagyobb filmje:

UJHOLD

Jeanete Macdonald és Eddy Nelson

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Hétfőn és kedden

Az arany hiénái

Színes pótkép. Strucpolitika.

Apolló filmszínházban

Kedden premier

László Miklós „Illatszertár“ című szin-

Saroküzlet

Főszerepben:

Margaret Sullavan, és James Steward.

GAZDASÁGI ÉLET**Helyzetjelentés
a mezőgazdasági frontról**Buzából gyenge, közepes, rozsból, árpából és zabból
közepes termés várható

A vetések állásáról és a mezőgazdaság állapotáról szombaton adta ki a földművelésügyi miniszter legújabb jelentését. Más években ilyenkor már számszerű becslést is közölt a jelentés egyes kalászosok, még pedig a búza és rozs várható termésmennyiségéről. A most kiadott jelentésben azonban ezek az adatok hiányoznak, aminek az a magyarázata, hogy

az árvizek pusztítása miatt a vetésterületi adatokat nem lehetett idejében összeállítani így a számszerű becslést sem lehetett még végrehajtani.

Kedvezőnek mondható a helyzet

A jelentés megállapítja, hogy az elmúlt két hét időjárása, a gyakori és bőséges esőzések, amelyeket sok helyen zivatarok és jégesők kísérték egyes vidékekre nem volt kedvező. A gabonafélékre a zivataros esőknek annyiban volt káros hatásuk, hogy a beérést késleltették és a bujább és tömöttebb vetéseket sok vidéken megdöntötték. Rozsda felléptéről ez ideig nem érkezett jelentés.

A mezőgazdaság általános állapota ezidőszerint még mindig kedvezőnek mondható.

főleg, ha az időjárás most már szárazabbra és melegebbre fordulna. A jelentés szerint a repce korai vetése a déli részeken érésben van. Ezidőszerint repceből közepes termés várható.

Búzából gyenge, közepes termés várható.

A kalászosok közül a búza vetésterülete az idén lényegesen alatta marad a normális évek vetésterületeinek. A késői vetések helyenként még csak most kalásznak és sok vidéken alacsonyok és gazosak. A tavaszi búza elég jól fejlődik. Ezidőszerint

búzából gyenge közepes termés várható. A rozs vetésterülete szintén csökkent.

Általában jól fejlődik, helyenként ugyan ritka, de a kalászkok szép nagyok. Rozsból ezidőszerint közepes termésre van kilátás. Az őszi árpa jól fejlődött, a legtöbb vidéken szép magas és sűrű. A korai vetések érés-

ben vannak. A termés jó közepesnek ígérkezik. A tavaszi árpa korai vetése erős fejlődésű a későbbi vetés fejlődésében kissé elmaradt. Tavaszi árpából ezidőszerint közepes termés várható. A zab korai vetése jól bokrosodott, a késői vetés azonban fejlődésben visszamaradt. Ezidőszerint zabból közepes termésre van kilátás

A kapásnövények és a takarmánynövények helyzete.

A kapásnövények közül a kukorica sok helyen hiányosan kelt és ezért pótolni kellett a vetést. Ahol sok csapadékot kapott, fejlődésében visszamaradt, máshol viszont jól és erősen fejlődik. A burgonya korai fajtái virágznak. A kerti vetemények jól fejlődnek, de további fejlődésükhöz meleg időre volna szükség.

Kielégítő a különböző gazdasági növények fejlődése is. A köles és a tatarka vetése még tart. A korán vetett szépen fejlődik. A magkender

és rozstkender további fejlődéséhez meleg időre volna szükség. Az olajlen helyenként elvirágozott és érés alatt áll.

A takarmánynövények közül a lóhere és lucerna első kaszálása folyamatban van és jó hozamot ad. Száritása azonban a sok csapadék miatt igen nehéz. A bíborhere és a balta-cim jó közepes termést ad. A rétek kaszálását részben befejezték. A legtöbb helyen bőséges a termés, a minőség azonban a sok esőzés miatt gyengébb.

A gyümölcs és a szőlő helyzete.

A gyümölcsfák közül a kajszinbarack csak egyes vármegyékben ad jó közepes termést. A legtöbb vármegyében csak gyenge közepes, vagy gyenge termés várható. Cseresznyéből és meggyből a Kisalföldön, a Dunántúlon, a Duna-Tisza-közén jó és közepes, az ország többi részében legnagyobb részben csak gyenge közepes, vagy gyenge termés mutatkozik. Almából, körtéből és dióból országos átlagban közepes termés ígérkezik.

A szőlők virágzása megkezdődött, de a hűvös időjárás miatt csak vonatottan. Peronoszpóra szörványosan megfigyelhető a legtöbb borvidéken. Feltűnően sok a szőlőmoly és a szőlőilonca. A balatonarácsi és beregszászi kerületben szél- és jégkárok voltak.

Razzia a piacon

Nagyvárad. Saját tud. Az utóbbi időben erősen elszaporodtak a piacon az iparjogositvány nélküli árusok. Emiatt igen sok panasz futott be a városháza felé a jogositványt rendelkező árusok részéről is. Hétfőn

a kora reggeli órákban dr. Varga László tanácsnok razziaát tartott a piacon, de csekély eredménnyel, mivel a kihágók valamilyen úton előre értesültek a dolgokról. A razziaikat a jövőben sűrűen megismetlik.

**Felszentelték a Katolikus Növédő
Leányotthonának új helyiségét**

Nagyvárad. Saját tud. A Szaniszló-utca 47. sz. alatti kis, kertes háznak vasárnap ünnepe volt

Ide költözött nemrég a Római Katolikus Növédő Egyesület keretében működő „Leányotthon”, mely — a román uralom utolsó éveinek kényszerű téltelensége után — február hó 15-én újra megkezdte áldásos működését.

Azt, hogy ez a működés milyen irányu. talán nem is kell elmondanunk. Hiszen mindenki tudja jól, hogy ez a Leányotthon mit jelentett a román uralom éve alatt is — míg működését be nem tiltották — azoknak a magukra hagyatott, otthontalan, vagy vidékről bejött magyar leányoknak, akik állást megélhetést kerestek ebben a városban. A Leányotthon befogadta az ilyen otthontalan vagy otthonukból kényszerűségből idegenbe vetődött leányokat s otthont adott nekik mindaddig, míg kenyérhez jutniok nem sikerült. Tevékenysége azonban nem merült ki ennyiben. Munkát is szerzett a le-

nyoknak; különösen a háztartási alkalmazottak elhelyezését végezte mindig kiváló eredménnyel.

Feladata az új életre éledt Leányotthonnak ma is ugyanaz: munkához juttatni a munkáért folyamodókat és szerető, meleg otthont nyújtani nekik mindaddig, míg saját erejükből teremthetnek maguknak fészket.

A mostani vasárnapot a Szaniszló-utcai kis ház számára az tette még ünnepélyesebbé, hogy a Leányotthon új helyiségét most áldotta meg Török László segédlelkész, a Római Kath. Növédő Egyesület titkára, aki néhány meleg, közvetlen szó kíséretében adta át az otthont rendeltetésének.

Az ünnepségen jelen voltak közül a következő neveket sikerült följegyeznünk:

Brósztel Lajos apátkanonok, Lesztván Endre pápai prelátus, Markovits Manóné, Schwartz Józsefné, Czifra Berta, Csernák Béláné, (a „Lorántffy Zsuzsanna” ref. nőegylet elnöknője), Bartsch Sándorné, (az ev.

nőegylet elnöknője), Butyka Lajosné, Jelinek Gézné, Igaz Károlyné, Geörcs Pálné, dr. Sarkady Sándorné, Gyémánt Elekné, Várady Aladárné (Budapest), Györy Ferencné, Topschál Vilmosné, Nyárády Bruszt Istvánné, Istvánffy Józsefné, Gál-Szabó Istvánné, Hanzlián Edéné, Bazilli Mihályné, dr. Kassay Kálmánné (örökös diszelnök), Szamosvári Simay Matild (elnök), Patkásné Tuka Olga (titkár), Krausz Samuné, dr. Popity Jánosné, Kolontáry Jánosné, Györy Ferencné, Tenkey Józsefné, Mayer Mária, Hesz Márta, Hanzlián Ede, Votický Ferenc (főispáni titkár), dr. Popity János, Tuka János, Patkás Sándor.

Az ünnepélyes szertartás után még hosszabb ideig együtt maradtak a vendégek s barátságos beszélgetés keretében tárgyalták meg a jövőbeli feladatokat melyeknek célja az, hogy a ma még csak tíztagos Leányotthon — a társadalom megértő és hathatós támogatása mellett — minél szélesebbkörű intézménnyé bővíthessék ki.

Pályázatok körorvosi és községi orvosi állásokra

Budapestről jelentik: A Hivatalos Lap vasárnapi számában hirdetmény jelent meg, amely közli az üresedésben levő községi orvosi és körorvosi állásokat. Pályázni lehet Beszterce-Naszód vármegyében a nagyivai, sajónagyfalui és sófalvi körorvosi állásokra; Biharvármegyében a hagramádfalvi, gyergyóújfalvi, gyimesközéplaki és vaslábi körorvosi állásokra; Háromszék megyében az esztelneki, gidófalvi, kézdíszentléleki és ozsdolai körorvosi állásokra; Kolozsvármegyében az apahidai, a bonchidai, a fejrődi, a kajántói, magyarzsombori és vajdakarámosi körorvosi állásokra; Maros-Torda vármegyében a beresztelki, deményháza, alsóbökényi, faragói, görgényzentimrei, libánfalvai, magyarói, marossárpataki, mezőcsávási, marosvécsi, nagyernyei, nyárádmagyarósi, szentháromsági, székelyvajai; Maros vármegyében a deszei, farkasrévi, újbocksói, visóoroszi; Szatmár vármegyében a kővárhosszúfalui, mezőfényi, remetemezői és színerváraljai, Szilágyvármegyében az alsószopori, alsóegregyi, alsóvalkói, csizéri, égerháti, érszentkirályi, karikai, kémeri, kettősmezői, magyarcsaholyi, nagyoroszlói, szamosudvarhelyi, szilágyilésfalvi, szilágyásamsoni, szilágykereszturi, szilágybagosi, Szolnok-Doboka vármegyében az apanagyfalui, alparéti, árpástói, alsóilosvai, dánpataki, esztényi, kékesi, kozárvári, pécsétszegi, révkolostori és mesenyői, somkeréki, szépkenyérszentmártoni, Udvarhely vármegyében a hógózi, farkaslakai, oroszhegyi, parajdi, Ugocsa vármegyében a nagytárnai szöllősegresi turci körorvosi állásokra.

Az állások javadalmazásáról, valamint a pályázati feltételekről a Hivatalos Lap részletes tájékoztatót közöl.

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták

Ára ízve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda

kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD.
SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

FELAVATTÁK GOMBOS GYULA
SIREMLÉKÉT. Budapestről jelentik
(MTI): Budapest vasárnap délután
avatták fel kegyeletes ünnepség ke-
retében Gombos Gyula kerepesi-uti
temetőben lévő síremlékét. Az ün-
nepségen megjelent Bárdossy László
miniszterelnök, a kormány minden
tagja, a tábornoki kar, valamint a
külföldi képviselők is. Gombos
Gyula sírján azt az ősmagyart ábrá-
zó lovasszobrot állították fel, amely-
nek kicsiny mását ő egy iskolának
adta. Az ünnepi beszédet a sírnál
Raffay Sándor evangélikus püspök
mondta el.

BARÁTI TALÁLKOZÓ. A dési
m. kir. állami főgimnázium 1904-től
kezdve végzett növendékek 1941. évi
június hó 29-én, délelőtt 10 órakor
Találkozóra gyűlnek össze a főgim-
názium helyiségében. Szeretettel kér-
jük összes volt tanárainkat és iskola-
társainkat, hogy a felszabadulás utá-
ni első találkozáson minél teljesebb
számban jelenjenek meg, tekintettel
arra, hogy mely évben végeztek. Dr.
Geöcze Károly m. kir. pénzügyigaz-
gató, dr. Császár Ferenc városi fő-
jegyző, dr. Welther Károly vm. tiszti
főügyész.

AZ ERDÉLYI MUZEUM KÖZGYU-
LÉSE. Kolozsvár. Saját tud. Az Er-
délyi Múzeum Egyesület június hó
30-án, hétfőn délután 4 órakor tartja
meg évi rendes közgyűlését az Uni-
tárius Kollégium dísztermében. A
közgyűlés tárgysorozata a következő:
1. Elnök megválasztása. 2. Jelentés az
E. M. E. múlt évi működéséről. 3.
A számvizsgáló bizottság jelentése.
4. Pénztári jelentések és a vagyoni-
mérleg bemutatása. 5. Jelentés az
Állammal folytatásban levő tárgya-
lásokról. 6. Munkaterv az 1941. évre.
7. Előterjesztés az 1941. évi költség-
vetésre. 8. Bizottságok kiküldése. 9.
Előterjesztés az üresedésben levő
tisztviselők betöltéséről és a választ-
mány kiegészítéséről. 10. Esetleges
indítványok. Az alapszabályok értel-
mében a közgyűlésen szavazati joguk
van az igazgató, alapító és rendes ta-
goknak.

TEMETÉS. Krempánszky Lajos
nyug. tüzoltóaltiszti 67 éves korában
meghalt. Temetése ma, hétfőn 7 óra-
kor lesz a Tompa Mihály-utcai gyász-
háztól. (Erdélyi „Concordia”).

Halálozás. Farkass Ludovika 75
éves korában váratlanul elhunyt. Te-
metése délután 5 órakor volt az olasz
temetőben. Gyászolják a Bárdos és
Imrik családok.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk
özü. Kováts Béláné néhai Kováts
Béla ügyvéd, püspökségi főügyész öz-
vegye 84 éves korában, június 22-én,
vasárnap reggel 9 órakor hirtelen el-
hunyt. Temetése kedden, 24-én délután
4 órakor lesz a Haller kápolnából.
Gyászolják özü. Millye Istvánné szül.
Kováts Emma, Varga Akosné szül. Ko-
váts Olga gyermekei. Unokái: Millye
Emma, Bányai Imréné, Varga Gabrié-
la, Balázs Károlyné, Varga Zsuzsa,
Gyárfás Gyözőné, ifj. Varga Akosné és
dédunokái.

UJ ISKOLA. A Szent Vince Intézet
ipari-háztartási leányközépiskolájába
jelentkezni lehet június 30-ig. Varró-
szalon vezetőné népjóléti hivatalokra
gondnoknői, vezetőnői, iroda-titkárnői
állásra képesít. Évi tandíj 150 pengő.
Internátus havi 60 pengő, 4 osztály
után érettségi vizsgát.

Jelentkezés a vásárlási könyvecské-
kért. Nagyvárad thj. város Közélelme-
zési Hivatala felhívja mindazon keres-
kedőket, kik az általuk igényelt vásár-
lási könyveket mai napig nem káp-
ták meg, holnap, folyó hó 24-én ked-
den délelőtt 8—12 óráig jelentkezzenek
az általuk igényelt kész vásárlási

könyvek átvétele végett a Kereskedel-
mi Csarnokban I. emelet.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY KE-
ZELŐI ÉS DIJNOKI ÁLLÁSOKRA.
A hivatalos lap szombati száma pá-
lyázatot hirdet a honvédelmi minisz-
tériumban és a hozzá tartozó külső
hatóságoknál betöltésre kerülő keze-
lői és díjnoki állásokra. Pályázhat-
nak azok, akik a közép- vagy közép-
fokú iskola IV. osztályát elvégezték
és még nem töltötték be 45-ik élet-
évüket. Részletes felvilágosítások a
Hivatalos Lapban jelentek meg. Szer-
kesztőségünk szívesen bocsátja az
érdeklődők rendelkezésére.

nem jelenés esetén karhatalommal
lesz elővezetve és a törvény szí-
gora szerint meg lesz büntetve.

Azok az ifjak, akik valamelyes
katonai kedvezményben (családfenn-
tartó, öröklött mezőgazdaság tulajdo-
nosa, papjelölti vagy papi kedvez-
mény, egy éves önkéntesség, tanul-
mányi szabadság stb.) óhajtanak ré-
szevőlni, szabályszerűen felszerelt
kérvényeiket a sorozásra magukkal
hozni kötelesek. Nagyvárad, 1941.
június 21. Dr. Gyapay, h. polgár-
mester.

Szelezcky Zita csütörtökön lép fel a Szigligeti Színházban

Szelezcky Zita, a Nemzeti Színház
tagja, aki ma a legünnepeltebb szí-
nésznök és filmszínészek egyike, nagy
elfoglaltsága dacára, örömmel jön vá-
rosunkba. Jelenleg forgatják az „Egy
éjszaka Erdélyben” c. új filmjét, mely-
ben az egyik főszerepét játssza.

Szabó Sándor, aki szintén a Nemzeti
Színház fiatal tagja nagy örömmel
vállalta a vendégszereplést, annál is
inkább, mivel nagyváradi ember fia s
gyermekkora városunkhoz köti. Ő volt
eddig a Nemzeti Színház legfiatalabb
Romeója. Igen tehetséges színész, nagy
jövő áll előtte, amit filmszerepei is
bizonyítanak. Legújabb filmjét, me-
lyet nemrég fejeztek be, talán még eh-
ben a szezonban a közönség elé ke-
rül. Érthető tehát az az érdeklődés,
mely vendégszereplése iránt mutatko-
zik.

Bartha Jolán a Madách színház fia-
tal tehetséges tagja, szintén először lép
fel szülővárosában. Színpadi szereplé-
se mellett az új komolyabb filmgyar-
tás termékein tette ismertté a nevét.
Jelenleg forgatják Orbók Attila új
filmjét „Egész a palotában”, melynek
egyik főszerepét játssza. A közönség
köreiben nagy érdeklődés tapasztalható
az ő első itthoni szereplésével kap-
csolatban.

37-es és 139-es bajtársi találkozó. A
37-es és 139-es bajtársak szerdán este
7 órakor a szokásos helyen tartják
összejövetelüket a Tűzharcos Szövetség
dísztermében, ahol igen fontos tanács-
kozásaik lesznek Vitéz Nemes Balogh
Sándor altábornagy, a Nagyváradon
felállítandó emlékműhöz a gyűjtési en-
gedélyt megküldte és így ennek a Bi-
zottságnak is a találkozó keretein be-
lül osztják ki a munkát. — Egyben
megjegyzés felhívjuk azon 37-es és
139-es bajtársakat, akik vidéken lak-
nak, hogy címüket Nagy Istvánhoz
(Nagyvárad, Szaniszló u. 2.) a legsür-
gösebben küldjék be, hogy az ezredna-
pi meghívókat kikészíthesse. — Baj-
társi találkozó után társas ebéd, amire
meghívjuk a 4-es honvéd testvér ezre-
dünknek bajtársi karát is.

* Hatóságilag engedélyezett gépjár-
művezető-képző tanfolyam kezdődik í-
jú 25-én Andrikska garázs, Ritoók u.
15. Telefon 22—09. Beiratkozás napon-
ta 12—1 este fél 7—8-ig az iskola iro-
dájában.

M. kir. Közforgalmi repülőtér

KASZÁLÁSI HIRDETMÉNY

A m. kir. Közforgalmi repülőtér fü-
vesített területének díjmentes kaszála-
sára, melynek területén (kb. 130 kat.
hold) kifutó füvény terem takarmány
részére, pályázatot hirdetnek. Érdeklőd-
ni a m. kir. nagyváradi Közforgalmi
repülőtér vezetésénél. Felvilágosítást
telefonon is ad 22—99. szám.

„Jobban, mint valaha, együttérzéssel kísérjük tengely-barátunk sorsát”

Keresztet helyeznek el a Házban a parlament keresztény
jellegének kidomborítására

A MTI. jelenti: A képviselőház
létfői ülésén Tasnádi-Nagy András
elnök bemutatta Budapest székesfő-
város harmadik déli választókerüle-
tében üresedés folytán behívott Ko-
csay József (nyilas) megbízólevelét.
Az elnök ezután javasolta, hogy a
törvényhozói összeférhetlenség
megállapítására kiküldendő bizottság-
ba 27 tagot válasszanak. Végül be-
jelentette Meskó Zoltán képviselő
indítványát, hogy a magyar törvény-
hozás keresztény szellemének ki-
domborítására a képviselőház ülés-
termében helyezték el a keresztet.
Az elnök saját hatáskörében eiren-
delte a kereszt elhelyezését. Ezután
áttértek a javaslat tárgyalására.
Albrecht Dezső, az Erdélyi Párt ve-
zérszónoka felszólalásában kijelentet-
te, hogy a kormány a honvédség
felszerelésével és az ország gyarapí-
tásával olyan érdemeket szerzett,
amelyek biztosítékok arra, hogy az
ország más feladatait is meg tudja
oldani. Elismeréssel nyilatkozott a
kormány és a magyar nemzet áldo-
zatkészségéről, amelynek révén 124
millió pengős beruházást végeztek
Erdélyben. A javaslatot elfogadja.
Tildy Zoltán rámutatott arra, hogy

a mai nehéz időben gazdasági, pénz-
ügyi és honvédelmi kérdésekben
továbbá közellátás terén szükség van
a gyors döntésekre. Éppen ezért a
felhatalmazást meg kell szavazni. Ma
összetartásra van szükség.

Közy-Horváth József megemlékezett
a német-szovjet háború kitöréséről
és hangoztatta, hogy no valamikor
együttérzéssel kísérjük tengelybará-
tunk sorsát, úgy ma a legnagyobb
együttérzéssel kísérjük

Ezután kijelentette, hogy a rend-
kívüli időben a kormányzatnak rend-
kívüli felhatalmazásra van szüksége.
A kormányzat éljen ezzel a felhatal-
mazással, és adjon vissza vele. Kérte
a kormányt, hogy legyen nagyobb
bizalommal a nép iránt. A javaslatot
elfogadja

Demkó Mihály kárpátaljai képvil-
selő megemlékezett arról, hogy első-
sorban Bárdossy miniszterelnök érd-
eme, hogy a bukovinai magyarok
visszatérhettek az anyaországba. Ez
és a képviselői összeférhetlenségi
javaslat előkészítése olyan bizalmat
keltett a miniszterelnök személyé-
iránt, hogy a mostani felhatalmazást
minden párt a legnagyobb örömmel
és bizalommal szavazhatja meg.

Honi légvédelmi készültség!

Budapestről jelentik: (MTI) A m.
kir. honvédelmi miniszter vasárnap
déli 12 órai kezdettel az ország egész
területére elrendelte a honi légvédelmi
készültség végrehajtását. A hatóságok
légoltalmi szervezetei hétfőn déli 12
órától könnyített készültségi szolgálata-
t tartanak.

A honvédelmi minisztérium légoltalmi
csoportfőnöksége felhívja a lakos-
ság figyelmét, hogy a következő tenni-
valókat kell végrehajtani:
Az ország valamennyi épületét, a
szürkülettől kezdve teljesen el kell

sötétíteni. Az óvóhelyet ki kell takari-
tálni és használatra kész állapotba
helyezni. Ahol az óvóhelynek csak ki-
jelölése történt meg, a háztulafüvés,
házigondnok, házfelügyelő, azonnal
gondoskodik a kijelölt helyiség kiti-
karításáról és szabaddátételéről. A la-
kóházakban a további intézkedésig
riasztó ügyeletesi szolgálatot nem kell
tartani. A közutakon a jegyzők a
számukra kiadott légoltalmi emlékeztető
második számú emlékeztetője sze-
rint a legrövidebb időn belüli kötelesek
megszervezni a gyújtólapok elleni vé-
dekezést is.

Az 1919--20-as évfolyam utósorozása

Nagyvárad thj. város polgármeste-
re 674—1941. Kü. sz. alatt hirdet-
ményt bocsátott ki az 1919—20. évfolyam-
beli születésű állításkötelesek
utósorozására.

Felhívom Nagyvárad thj. város te-
rületén lakó mindazon 1919 és 1920
évbéli születésű ifjakat, akik állítás-
kötelezettségüknek mindezeideig nem
tettek eleget, a honvédelemről szóló

1939. II. t.-c. végrehajtási utasításá-
nak III. rész 57. §. B. 19., 22., 23.
pontja értelmében

1940. évi június hó 27-én,
reggel 8 órai kezdettel a m. kir. 25
honvéd kiegészítő parancsnokság
épületében (Markovits laktanya,
Horthy Miklós-utca 26. sz.) megtar-
tandó utósorozáson tisztán, józanul
és pontosan jelenjen meg, mert meg

SPORT

Befejeződtek a Nemzeti Bajnokság küzdelmei

Gamma döntetlenül végzett a bajnok Ferencvárossal. Szeged megőrizte harmadik helyét

Az idei NB bajnoki küzdelmek vasárnap lezárultak. A bajnokságot a Ferencváros olyan pontaránytal nyerte, amire alig van példa a magyar labdarugás történetében. Ez a bajnokság azt mutatja, hogy ma a Ferencváros messze kimagaslik a többi csapat közül. Második helyen az Újpest, a harmadik helyen pedig első ízben a Szeged végzett. A vasárnapi mérkőzéseken meglepetésnek számít a Gamma

döntetlenje és a Kispest, váratlanul nagy gólarányú veresége. Részletes eredmények a következők:

Ferencváros—Gamma 4:4 (2:0). A Fradi már 4:1-re vezetett, amikor a lelkes Gamma rákapcsolt.
Szeged—Haladás 3:0 (0:0).
Szolnok—Kispest 7:1 (3:0).
WMFC—DiMAVAG 3:2 (1:1).
Elektromos—BSZKRT 4:3 (3:2).
Sal. BTC—Törekvés 2:1 (1:1).

NAC—Újpest 3:0 (2:0)

Minden tekintetben jobb volt a zöld-fehér együttes és megérdemelten nyert

Hatalmas tömeg vette körül már a kora délutáni órákban az erzsébetligeti pályát. Fél négykor, amikor Kovács II. László játékezővel az élén kifutottak a csapatok már 6000 néző taposolta őket. Remek időben így álltak fel a csapatok:

NAC: Varday — Molnár, Domján — Krausz, Juhász, Demény — Kovács II, Kovács I, Sárvári, Bodola, Haláti.

Újpest: Sziklay — Futó, Balogh II — Nagymarosi, Szűcs, Balogh I — Ádám, Vincze, Szusza, Zsengellér, Tóth III.

Szusza indítja el a labdát, Zsengellért szereli Krausz, Juhászhoz kerül a labda, aki Haláti szökteti.

A balszélső nagyszerűen megy el Nagymarosi mellett, faképnél hagyja Futót is, bekanyarodik, lövése azonban a külső hálót találja. Nagy helyzet volt, felecsattan az első taps.

Igen változatos jóiramu a játék, a közönség csak ámul a NAC remek játékán. Az újpesti támadások Zsengellértől indulnak ki. Kitűnő kereszt-labdákat ad a hihetetlenül gyors Ádámnak, de Domján pompásan lép közbe. A következő pillanatban

Bodola ad „forintos” lapdát Kovács II-nek, a szélső tisztán fut, a partjelző leszállást int.

Elégedetlen a közönség.

Allandóan ostromol a NAC, szebbnél-szebb támadások futnak a pályán s a közönség sokat tapsol.

A 14. percben Bodola fejével teszi maga elé a labdát, aztán irtózatos hombát ereszt meg, hajszállal fölél.

Juhász korlátlan úr a pályán, minden labda hozzá kerül, fejesei pontosak, a NAC fedezetsor hibátlanul megállja helyét. Szűcs kereszt-labdájával Tóth Matyi fut el, beadását Szusza tisztán veszi át, fejesé azonban mellé megy.

Ádám nem tud megbirkózni Deménnyel,

majd Tóth III. lövése suhan el a kapufa mellett. A másik oldalon Koppek hatalmas bombáját védi pompásan Sziklay. Ádám, Szusza, Zsengellér a labda útja, a balösszekötő hatalmas lövése kapu fölé száll. A 23. p-ben Kovács II. gyilkos lövése alig megy mellé, majd Balogh I-et fújolja a közönség. Nyugodtan játszik a NAC, Juhász, Kovács I. körömpaszszokkal „eteti” Baloghot, Kovács II-höz kerül a labda,

a szélső bead, Sárvári gyönyörű lövése a hálóban köt ki. 33. perc, 1:0.

A közönség öröme leírhatatlan. Tovább támad a NAC, Sárvári a balszélről ad be. A bíró ítéletei rendre tévesek. A váradi csapat minden tagja jó napot fogott ki. A védelem hibátlanul működik, különösen Domjának van nagy sikere. A következő percben Zsengellért állítja meg a bíró, talpalás címén. Teljesen téves volt az ítélet. Juhász cselein derül a közönség.

A 42. percben Domján szabadrugása száll Halátihoz, Futó hiába szalad, a balszélső a hálóba emel. 2:0.

A félidő mezőnyjátékkal ér véget.

A második félidőben a sérült Tóth III. helyett Vincze a balszélső, a jobbösszekötő helyére pedig Berzi áll be. Az íram semmit sem eszketten, élvezetes, változatos a játék. Juhász most kissé hátra húzódik, de nem annyira, mint Szűcs, aki az első perctől kezdve harmadik hátvédet játszik. Az 5. percben Sárvári fejesét csípi el Sziklay, majd jó NAC-támadás után Sárvári lö mélté.

Nagy helyzet volt!

A KAC legyőzte az NSE-t és bekerült az NB I-be

KAC—NSE 2:1 (2:1)

Nagyvárad, 6000 néző; játékező Boros.

KAC: Seprényi — Szeréni, Vass — Paál, Szaniszló II, Csákány — Szilárd, Szánthó, Lukács, Reinhardt, Brassai.

NSE: Császár — Hornyák, Holczmann — Márton, Telegdi, Kert — Lukács, Dallos, Szóke, Perneki, Neumayer.

A piros inges kolozsváriak kezdik a játékot, támadnak s Reinhardt már a 2. percben fölé lö. Változatos játék alakul ki, az NSE lapos, a KAC magas labdákkal kísérletezik. A 7. percben Szaniszló II. tizenegyest vét, ezt Telegdi értékesíti 1:0. Kezds után még egy perc sem múlik el, amikor Reinhardt lövését fogja Császár. Reinhardt azonban labdával együtt a hálóba sodorja. 1:1. A kezdeti iram lanyhul, csapkodás folyik a pályán. Boros bíró igen jó szeműnek bizonyul, mindent meglát és megtorol. A 17. percben Holczmann kezét érinti a labda. Boros bíró határozottan mulat a tizenegyes ponton, Brassai lövése védhetetlen.

Nagyon küzd most az Újpest, de hiába. A NAC fedezetsora és védelme szilárd vonal. Várdaynak is van egy-két pompás védése. A 33. percben Kovács II. éles, lapos lövése az alsó kapufán csattan. A 36. percben

Domján szabadrugása Hatáihoz száll, a balszélső hosszú beadása Kovács II-höz kerül, ő Bodolához továbbít, tőle Sárvári kapja, lövése nyomán megrezdül a háló: 3:0.

Balogh I. harminc méteres lövése az újabb esemény, a labda alig megy mellé. Az utolsó percekben is szorongat a NAC, Bodolának még sarokkal is sikerül kapura emelnie, a labda azonban fölé száll. Kirugás közben ér véget a mérkőzés. A közönség a felsorakozó csapatokat percekig lelkesen ünnepli.

Birálat.

Régen látott ilyen nagyszerű mérkőzést Nagyvárad közönsége. A labdarugás minden szépségét bemutatta a két csapat, végig erős iram volt, küzdelem és végre — biztos NAC-győzelem. A váradi csapat minden egyes tagja tudása javát adta. Várday önmagát cáfolta meg és multa felül. A két hátvéd első klasszis, egy árnyalattal Domján volt a jobbik. A fedezetsor és a mezőny legjobb embere Juhász volt ezúttal, de nem marad el tőle Demény sem. Krausznak voltak gyengébb pillanatai, de csak azért tűnt fel, mert két társa tündökölt. A csatársor is végre „nagy” meccsen is azt adta, ami benne van. Bodola, Sárvári, Kovács I, Kovács II, Haláti a sorrend, a balszélső is úgy szerepelt azonban, hogy egvest érdemel ő is.

Az Újpest szépen vesztett. Nem volt rossz de a tegnapi NAC — jobb volt. Balogh I. Zsengellér, Szűcs nyújtotta azt, amit vártunk. A csapat játéka élvezetes volt, egészen biztos, ha bajnoki mérkőzésről lett volna szó, más eredmény alakult volna ki. Ádám hihetetlenül gyors, de jól fogták. Vincze, mint mindig az építésben volt nagy. Tóth III hamar megsérült. Szuszától többet vártunk. Igaz, ő állt Juhászszal szemben. Berzi nagy jövőjű játékos Sziklay a gólköről nem tehet.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknél 25 százalék engedelmény

Lakás

Eladó vagy augusztus 1-re kiadó 4 szobás előszobás magánház, Kinizsy Pál u. 57. 704

Gyógyszerész Feres kertés magánházban lehet Cég szőlőben kiadó szobát ellátással azonnal. Cim a kiadóban 706

Háromszobás modern lakást, vagy magánházat keresek villamos közelében. Cimeket a kiadóba kérek „Augusztusra” jelíre. 692

Két v. háromszobás fürdőszobás lakást, lehet külkelken is, keres fiatal házaspár Keresztény fővárosi jelíre a kiadóba. 683

Világos utcai szuterin kiadó azonnal Mészáros u. 4. 676

KERESEK augusztus 1-re 3 vagy 4 szobás komfortos, lehetőleg kertés lakást az olasz részén. Ilyen házat megvételre is. Ajánlatokat Schlauch-tér 16. sz. alá kérek. 636

A Félix fürdőben a Tilda villában hónapok szobák nyaralásra kiadók. — Értekezni a villában. 618

Adás-vétel

Öltözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet, Bémer tér 1, udvarban Magas árakat fizetek használt ruhákért. 702

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek, órát, ékszerrel javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Eladó másfél hold szőlő szép villával 10.000 pengő. Kisebb szőlő házhelynek alkalmas 4000 pengő. Kisebb-nagyobb házak eladók. Tatayné, Szilgiget utca 12. 693

Aranyat, ezüstöt, ékszerrel magas áron veszek. Haslinger ékszerész, Rakóczi ut 8. 545

Magánház kerttel istállóval eladó. — Cim a kiadóban. 700

Pénzes zikzák üzemenél használt kérekpár eladó. Tiszta István ut 25. 705

Jó karban levő harmonium eladó. — Kálvária u. 59. 703

Eladó: cséplőgépek, traktorok, motorok, traktor ekék, gőzgépek. Nagy Sándor, Beöthy Ödön u. 24. 701

Kertes magánház Rét utca közelében eladó. Érdeklődni Balassa tér 3. szám, ajtó 2. 604

Különléle

Kultura Középkolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4. IV—3. (Valaszbélyeg). 398

Aki magánházat, bérházat, üzletet, malmot, birtokot, szőlőt eladni, venni akar, keresse fel Popovics irodát. — Szent János u. 6. Telefon 15—67. 698

Állást nyee

Gyakornokot, legalább 4 középkolai végzettséggel, keresztényt, keresünk. Diós fátelap. 707

Kiszolgáló férfit és nőt felvesz a Norma cipőüzlet. 699

Kiadótulajdonos: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelőszerkesztő: Dr Paál Árpád

Felelős kiadó: Dr Scheffler Ferenc, Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilagy Dezső-utca 5. szám.

Nagyvárad sporteredmények

Vasas—Törekvés 5:2 (2:0).

Elektromos—MAV 1:0 (1:0).

Az egyetlen gól öngólból esett.